

Un edifici amable

Cobi, escola bressol pública municipal al Poble Nou de Barcelona

Josep Olivé
informatiu@apabcn.cat

■ La llar d'infants Cobi es troba en una emplaçament que és bastant freqüent al Poble Nou de Barcelona: en la mateixa illa, limita amb l'escola dels nens més grans, i per la banda del carrer dona a un xamfrà en el que hi ha un edifici industrial i els habitatges que ocupen l'illa dels carrers Turró/Àvila/Alava i Llull, projectats per l'arquitecte Carlos Ferrater a la Vila Olímpica, tots aquests força alts. En definitiva, un teixit urbà una mica caòtic i desigual. Potser per això, la llar d'infants es tanca sobre si mateixa sense que s'apreciï gairebé cap obertura a l'exterior. Malgrat això no dona la sensació de búnquer –que es el que cabria esperar d'una actitud arquitectònica com aquesta, i més si pensem que l'acabat exterior és de formigó vist– sinó que, ben al contrari, el seu aspecte exterior és amable i agradable. Aquest darrer aspecte té la seva causa en diversos factors.

Per començar, el tractament del formigó ha estat força acurat i s'ha encofrat amb canyís, el que li dona una textura vibrant i menys massiva que la que més coneixem, la llisa, que només s'ha emprat en la zona del sòcol, per fer-lo menys agressiu, físicament. Aquesta combinació de textures dona, juntament amb

Fitxa tècnica

- **Nom de l'obra:** Escola bressol pública municipal Cobi
- **Ubicació:** c. Àlaba, 37 de Barcelona
- **Promotor:** Consorci d'Educació de Barcelona (Javier Sánchez i Ferran Simó)
- **Autora del projecte i direcció d'obra:** M. Isabel Bennasar, arquitecta
- **Col·laboradora projecte i direcció:** Corina Dindareanu
- **Director d'execució:** Xavier Badia, arquitecte tècnic (Vinclament, slp)
- **Col·laboradors de la direcció d'execució:** Margalida Balaguer i Àlex Claramunt
- **Consultor estructura projecte i obra:** Manel Fernández (Bernú i Fernández SL)
- **Consultor d'instal·lacions:** Amador Gallego (Armengol Enginyers) i Óscar Calafell
- **Coordinador de seguretat i salut:** Xavier Badia, arquitecte tècnic
- **Constructor:** Construcciones Deco (Ivan Romera, Jesús Portillo i Rut Méndez)
- **Cap d'obra:** Ivan Romera, arquitecte tècnic
- **Dates:** gener-octubre 2011

EXTERIOR A BASE DE LLISTONS DE FUSTA D'ACÀCIA

S'ha encofrat amb canyís, el que li dona una textura vibrant i menys massiva que la que més coneixem, la llisa

la variació d'alçada dels diferents cossos, una lectura dinàmica i poc rotunda del volum. En realitat, d'obertures a l'exterior sí que n'hi ha, el que passa és que totes, menys la del magatzem de servei, estan amagades darrera de gelosies de llistons de fusta d'acàcia. El color, textura i composició geomètrica d'aquestes superfícies orgàniques contribueix molt a la sensació amable que donen les façanes. Aquesta fusta prové d'una explotació controlada i sostenible i disposa d'una traçabilitat completa del seu origen i manipulació, que dona garanties de la seva sostenibilitat. El tractament de protecció és d'olis naturals tipus *lassur* (que no formen pel·lícula sinó que penetren en els porus de la fusta, però que els deixen oberts), i està previst que es renovi anualment per mantenir aquest aspecte tan agradable que té. Esperem que el programa de manteniment de l'escola respecti aquesta previsió.

El trencament de l'alineació del carrer possibilita l'aparició una petita plaça on els pares dels infants els poden esperar

Patis i accessos

Finalment, en el xamfrà es produeix un trencament de l'alineació del carrer per crear l'accés de l'edifici, protegit per un porxo i tancat, a la nit, per una porta corredissa de gelosia del mateix tipus de fusta. Aquest trencament de l'alineació possibilita l'aparició una petita plaça on els pares dels infants els poden esperar amb total comoditat. Fins i tot, per al temps calorós s'hi ha mantingut un arbre per a donar ombra a aquest espai. Traspasat el vestíbul d'entrada, l'interior és molt lluminós ja que dos patis buiden el volum d'edificació i permeten fer arribar la llum natural a totes les estances, fins i tot a les de servei. Els passadissos i la sala polivalent (que els usuaris anomenen plaça coberta), reben llum per unes targetes altes gràcies a la seva major altura de sostre respecte als altres cossos.

Al pati exterior, que gira en L, hi donen totes les aules i és el pati de jocs dels nens. L'orientació és l'òptima, sud-est, i les

grans vidrieres de les aules estan protegides per persianes enrotllables i, en l'orientació sud, a més, per un gran ràfec volat. Al pati intermedi hi donen les estances destinades als professors i la sala polivalent i també es fa servir com a accés de servei a la cuina, a través d'una porta corredissa que dona al carrer Ramon Turró. Aquest pati també dona llum i accés a la sala polivalent i les seves obertures no disposen de cap protecció solar. Això pot donar un problema important d'escalfament per radiació en els mesos calorosos pel que s'està pensant en posar uns *screen*s enrotllables en aquestes obertures sense que, al meu parer, disminueixi la qualitat de l'espai, sinó tot al contrari.

Instal·lacions

En relació amb el que s'acaba de citar, s'ha de dir que la climatització es fa tota per aire calent i que, en els sis mesos de vida que té l'edifici no s'ha hagut de fer servir la calefacció excessivament, la refrigeració, de moment no ha estat necessària i, en canvi, sí que s'ha fet servir la renovació i ventilació forçada prevista. Això indica un molt bon aprofitament de la llum i la radiació solar en el disseny de l'edifici per a l'hivern i l'entretemps, i que la ventilació forçada és més adequada que la obertura de finestres ja que no crea corrents d'aire, a les

EL CANYÍS HA ESTAT UTILITZAT PER ENCOFRAR EL FORMIGÓ

que en són tan sensibles els nens petits. És aquest un clar exemple d'edifici que, només amb una distribució molt estudiada i elements estrictament arquitectònics aconsegueix gairebé condicionar climàticament l'interior, amb poca necessitat d'aportació d'energia.

Les instal·lacions s'han passat pels falsos sostres i baixen per les parets, sempre dins els envans. Les màquines exteriors de climatització queden ocultes a la vista pels alts ampits de les terrasses de les cobertes, de forma que aquestes no es veuen des del carrer en absolut. En canvi, sí que es veuen des dels edificis propers, si bé, es veritat que estan molt més ordenades i més ben executades del que és usual. Destaca per ser una mica especial, la instal·lació de captació solar per l'aigua sanitària que es del tipus de tubs de vidre orientables, que permeten oferir un gran rendiment sense necessitat d'un pla inclinat de color negre que sobresurti de la coberta.

Les partions interiors de les zones humides son ceràmiques i les altres són fetes amb guix laminat acabat pintat menys a les parts baixes, més sofertes, on s'ha col·locat un laminat d'alta densitat tipus *trespa* en color vermell. Els falsos sostres són també de guix laminat al sostre alt de les aules i sala de professors. A la sala d'usos múltiples i al passadís que

EL CANYÍS HA ESTAT UTILITZAT PER ENCOFRAR EL FORMIGÓ

requereixen un control de la reverberació acústica; en aquests llocs els falsos sostres són de plaques d'encenalls de fusta sobre guies, registrables. El paviment és un parquet de laminat plàstic imitació a fusta que sembla que el Departament d'Ensenyament té com a estàndard per

a les seves obres i que els funciona molt bé -llàstima que sigui imitació de fusta. L'aspecte de tots els espais interiors és molt relaxant i agradable, i sense recórrer als excessos cromàtics, tan recurrents, últimament, en l'arquitectura destinada als infants. ■

S'aconsegueix condicionar climàticament l'interior, amb poca necessitat d'aportació d'energia elèctrica